

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK' KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

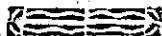
Indult BETSBOL Szeredán 16. Decemberben 1789.

Mind egy betűig elegyes — és — rövid.

A' Felsőes Tsászár, Ferentz fő Hertzeg és a' fő Hertzeg Alszony fris egélségben vágynak — Ő Felsőségének éfik néhá néhá egy kiss változása. — Teli Béts a' békelség' szagával; pedig a' Rékluta szüret most vagyon leg-nagyobb mértékben mind Bétsben, mind másut, a' mint hallatik. — Azt gondolják a' Bétsiek közzül sokon, hogy a' békeséget kötő Személyek egybe-gyülésének helylye *Ecmberg*, és nem *Bukorest* fogna lenni, és azt erőstik, hogy a' Tsászári Sergek-is azért takarodnak ezca környékre. Akár hól leszsz, tsak legyen — megtudjuk minden órán. — Hogy az Orolz Követ *Bulgakov* Úr a' 7 Toronyból nem tsak meg-szabadult, hanem

G g g g s.

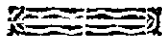
hanem

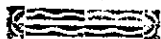
hanem Dec. 3-dikán Triestbe egy Frantzia hajó meg-is érkezett, az oly igaz mint kétfzer kettő 4; minden órán várjuk Bétsbe; mert a' mondatik, hogy ide-is Leveleket hoz magával a' Portától. — 4 naptól fogva azt beszélik, hogy a' mi Udvarunk' Konstantinápolyban volt *Internuntius*sának B. *Herbert* Urnak, ki G. *Kobentzel* Urral Kath. Belgiumba küldetett vala, a' napokban, utánna indult a' *Kurir*, hogy jöjjön vizsza. Ebből azt a' következtetést húzzák ki némellyek, hogy ezen Ur a' Portával való Békesség' tsináló gyülekezet közé hivattnék vizsza, és annak utánna a' maga *Konstantinápolyi* hivatalának vizsza foglalására. — Nagy jelek nyujtanak reménységet a' békekességhez; de ezt a' Hóllak'-országából jött Levelek nem hogy hinnék, sőt azt erősitik, hogy a' jövő esztendőben sokkal nagyobb háború fogna lenni *Europában*, mint az idén volt. — A' föld alatt lakó Majam *Martin ánu*soknak legelső Parókat tsináló Mestere — tallyigás lóból lett Tanátsólsa — *Klinius* ezt írja egy Bétsi Parókás *Collégájának* az *Elyseumban* szóról szóra: „ Kedves Barátom! Tudodé mi ujság? — ha elé-beszéllem néked, mind a' fodorittó-vasat, mind a' bontó-fösüt ki-ejtéd a' kezedből; de ne-rettény-meg! — *Kháron* most hozza által a' *Stykfen* egy hajó Lelket. Ezek Frantziák, Belgák, Törökök, Muszkák, Magyarak, Lengyelek, Németek és Anglusok. Azt beszéli ezek közzül egy, hogy ama hires *Europa* Kis-afrikonynak már egynéhány esztendőktől fogva némely tagjain a' *Frantzia* nyavallya el hatalmozván, minékutánna némely tudatlan Orvos Doktorok *Mercurialis*-pilulákkal éltették volna, a' nyavallya nem csak egélz testén el-hatalmazott, hanem majd minden tagjainak tsontja velejébe-is magát bé-vévén, már most (az *Ovidius Prescriptioja*-izerint *) némely Doktorak bizonyos tagjainak el-mettzéséhez kezdettek,

*D. Cuncta prius tentanda, sed inmedicabile vulnus Ense recidenda est; ne pars sincera irahatur.

nek, más tagjai pedig félelmes *Chyurgica operatio*-ra jutottanak, és így az egész testet formáló tagok között egy veszedelmes zavarodás vagyon. Miólta ezen nyavallya *Europa* Kis-afszonyon el-terjedet 's máig-is terjed; miólta az Anglusok ezen Kis-afszony hámos-lovainak farkait vagdalni kezdték, miólta az Hóldban Országokat keresnek, miólta én *Klémius* a' föld alatt jártom, és ott *Parokát* tsináltam; azólta minden ember, azt beszéli ez a' Lélek, okosabb akar lenni. Már most a' *Hollandiai Polgár-mesterek* *Parokájának* nem tsak 7 le-eresztkedett fürtyei vagynak — egy *Frantzia Parokát* tsináló *Londonban* készíti a' 8-dikat, a' 9-dik pedig a' *Szomszédban* készítették, és ezen *Parokások* egy-mással mind különös *Követjek* által-közlik a' dolgot, nem *Postán*, hogy a' midön a' *Polgár-mesterek* és a' *Helytartó* ezen *Parokát* fel-teszik (a' *Kokárdát* alattomba már melléje is szúrták) tsak el-bámúljanak mindenek. Már ezen *Parokát*, ez előtt egynéhány esztendőkkel le-festette vólt egy *Londoni* hires *Rajzoló*, és egykor az *Amsterdami Polgármester* álmában, a' tükör előtt, a' fejire tévén — be szépen áll! — tsak alig hogy meg-nem igézte magát, pedig még fel-sem vólt puderezve!! — Ládd kedves *Collegám!* látod!!! Addig nyirbálák mások az *Amsterdami Paróknak* 7-dik fürtyét, hogy 8-dik, 9-dik-is akar helyette nőni! — Még tovább-is folytatja vala *beszédjét* ezen *Lélek*; de egy *Lengyel Lélek* ugordván ki a' *Káron* hajójából, azt a' hirt hozá, hogy a' *Lengyel Közönséges-társaság* 8060 *Karabéjt*, 15 ezer pár *pisztolyt*, és 15-ezer darab *gyalogoknak* való *flintát* kapott *hitelbe Berlinből*, mely már mind *Lengyel marakba* van fogva. De minthogy még *fokkal több fegyverre* vagyon *szükségek*, tehát *Berlinben* megint 7000 *Karabélyt* 11,136 *flintát*, 3967 *pár pistolyt*, másút pedig 10,927 darab *kardot* alkudtanak *hitelbe*; mellyet, ha még eddig meg-nem érkezett, minden órán várnak. Mit akarjanak ezek? ők tudják. Én ama hires *Hertzeg' Rádzivilnek* vóltam a' *felső-világon Titoknakja*; előre küldött;

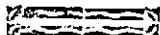

dött, hogy készítsék néki szállást — maga is útban van; hogy ide jöjjen. Eleget mondták néki a Doktorak: ne igyék bort; hadgyon-le a' Leány afszonykákrol; így meg-gyógyúl a' izeme; 's azt mondtá; hogy inkább el-lelész szeme-világa nélkül, mintsem bort ne igyék, és a' Leánykákrol le-mondjon — el-érte tökéletesen kívánságát — tsak négyek külső érzékenységei — azok is fel-mondták már a' szölgálatot. Ravaszok a' Doktorak! ők a' jó bort mind magok szeretnék meg-inni, 's a' Leány-afszonykákot is örömeft magoknak tartanak; de edgyik sem métel ez — mértékletesen vele élni; mértékletlen vízfza-éléssel pedig az imádság sem jó. — Alig végzé ezen Lengyel Lélek szovait, az *Elyseumban* lévő Gróf *Frankenberg* meg-esmeri az ujjonon érkezett Lelkek között a' maga hajdoni Pohárnokját *Certot*; meg-örvendvén, hogy most a' maga Fiaról a' *Menkheli* Kárdinálisról bizonyos hirt fog hallani K. Belgiumból, így szollitja-meg ezen Lelket: „No kedves *Certom!* hogy és hól van az én fiam a' *Menkheli* Kárdinális? hogy van K. Belgiumban, az én hajdoni kedves Hazámban az állapot? mondj valami ujságot. — Nagyságos Uram! szól a' Lélek, én egyenesen *Masztribból* jövök, Novembernek 28-dikán indúltam: még ekkor a' Nagyságod fia a' *Menkheli* Kárdinális életben és egészségben hagytam, esze és edgyik feje a' zenebonás népnek. A' *Brabánizaiak* még sem hajlanak az ő bölts Uralkadójoknak engedelmeskedni, a' magok fegyverekben felettébb nagyon biznak; az Ország kötele régi bogját meg-öldötték, és más helyeken a' karnak azon bogot kötni. Az egész Ország ollyon mint a' részeg test tagjai — edgyik egy-felé, a' másik más-felé ingadaz; meg-esküdtek a' fő ellen, hogy ők többé nem-is akarnak tudni rólla — kerelik mindenüt a' jozonabb fejet, hogy a' test nyakához töldják. A' főt mondják a' részegség okának, pedig a' gyomor fogodta-bé a' részegítő italt. Edgyik azt mondja, hogy Frantzia-országba keresnek a' fejet; a' másik azt állítja, hogy a' *Londoni Pünts* okozta

okozta volna ezen részzeget azért, hogy a' tagok a' fő ellen támodván, a' test meg-fejeltessék; sőt olyan vakmerő hazugók-is vagynak, kik ezen egész test Angliához osztják, melyért Angliától *Hannoverát* Pruszfiához tsirizeltetni vélik — Iok efféle vélekedésekre szölgáltatott ezen részeg test alkalmatosságot. Egy szóval mondhatom Nagyságodnak, hogy itt a' dolog nem jól van. A' fő, mint minden Tagoknak Ura és igazgatója, minden erőtlenségekröl meg-engedett a' tagoknak, tsak hogy az előbbeni jozon életre vehessé öket; ezek még-is más főt akarnak, és azt mondják, hogy ha a' fő megtalálna-is maradni 20 esztendeig semmit sem fognának néki adni, míg a' részeg tagokban esett kár ki-nem póttaltatik. — Itt ezen Lélek még tovább-is beszélt vala; de azonban meg-érkezék az *Elyseumi János Doktor* ujság Levele *G. Frankenberghez*, melyből ezeket olvasá:

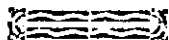
„ *A. Belgium.* Az ottan lévő zenebonának letsendefítéséhez ö Felsége inkább Atyai-képpen mint erőszakkal kívánván fogni, Nov. 25 dikén a' Brabantziai Státusoknak egy Kegyelmes Rendelést küldött; melyben minden jussaikat és Privilegiumaikat az elébbeni lábra állittatni kegyelmesen meg-engedi, a' pártoskodásról örökös el-felejtkezést *Amnestiát* hirdet, és Atyai jóságának semmi határt nem tészon azon Tartománynak böldogítására. — Mig bővebben meg-tudnók ezen Rendelésnek fogamatját, lálsuk addig-is ezen következő fel-tételeket, a' mellyek alatt a' Brabantziai Státusok magokat ismét az ö Felsége óltalma alá ajánlják; a' mint már a' Német Ujság Levelekböl közönségesen láthatni. A' Nemzetnek minden Fundamentomós Törvényei, nevezetesen a' mely így kezdődik: „Sojöz ántre (*Joyeuse Entrée*) a' mint ö Felsége azokra meg-esküdt, maradjanak az Auszriai Belgiomi Státus' igazgatásának linor-mértékéül. — Ezen Státusniak Rendei abban az állapotban maradjanak, a' melyben akkor vóltak, midön a' Nemzet 3-dik *Károly* Királyt (6-dik *Károly* Tsászár vólt ez) magok Fejedel.

jedelméül fogodták. — Egy Klafstrom-is, a' melynek Elöl-járóji az Ország' Rendéből valók, el-ne töröltethesék, és üresen ne maradjon. — A' Főigazgató itten mindenkor a' Fejedelemnek Familiájából való légyen; és ha történnék annak halála; betegsége, vagy jelen nem léte, akkor annak hatalma a' Státusi Tanátsra szálljon; melynek Tanátsosai tsak Hazafiakból válasszassanak. — A' Fejedelemnek jusza légyen az Ország' Tanátsától számot venni, ellenben tartozzék maga' annak a' Fejedelem-is számot adni. — A' Fő Igazgatónál (Generális Gubernátornál) lévő tellyes hatalmu Követ Hazafi legyen, mint szintén a' Gubernátor a' Törvényekre meg-esküdjék, és ennek hire nélkül semmihez se fogjon. — Egygyenként a' Státusoknak Rendei esztendőnként Mártziusban és Oktoberben gyűljenek-öszve: egygyütt pedig minden Rendek Novemberben rend-szerint; azon kívül pedig a' hány-szor akarnak, vagy a' hány-szor a' Fejedelem öszve-hivja. — A' Rendeknek meg-egygyezése nélkül se Törvényt se Adót szabni és ki-irni ne lehessen. — A' Fejedelem' Adó pénze Belgium Tartományjában maradjon, és a' Meg-egygyezés Aktája-szerint fordittassék a' Tartomány számára. — A' Belgiumi Nemzetnek tsupán tsak a' Fejedelem Személyével legyen öszve-köttetése, azon kívül senkitől se függjön. — A' Nemzet tsak azon háboruban tartozzék részesülni, a' mely a' Rendeknek ítélete-szerint a' Tartomány óltalmazására tartozik. — A' Belgiumi Hadi-nép, Tiszt és köz-ember, mind Hazafi légyen, és arra meg-esküdjék, hogy a' Nemzet

zet nem ellen viaskodik, hanem azt óltalmazza. — Az Egyházi dolgokban addig a' Fejedelem Rendelése; erőtlének légyenek, míg a' Püspököktől jóvá nem hagyatnak. — Minden Seregek, Tárfaságok, névszerint a' *Löveni* Univerfitás, és minden Hazafiak tartják-meg a' Bóldogúlt *Mária Theresia* idejében volt jussaikat és Privilegiumaikat: és a' kik 9 esztendőktől fogva, az ő Felsege paarantsólatinak el-lent mondásért károsítottak; azoknak károk meg-itéltetvén, fordittasék-meg. — Az Udvarnak Belginmból vett esztendei jövedelme 3 milliomra számláltatik.

Lüttikh. Már ide a' Pruszszus Sergek meg-érkeztenek, és itt-ollyon tsendesség van, a' millyen tsak szükség egy jól rendelt Tárfaságban. Midőn a' Pruszszus Sergek már a' szomszédban valának, mindeneket el-fogott vala a' félelem; de a' Pruszszus Követ a' Város Tanátsháza előtt a' Királyi tsélt fel-olvasztatván, mindenek tsendességben tarták magokat, és a' nép szépen takaradék-bé szállásra. Ezen fel-olvasott Fels. Királyi Levélben a' vala, 1) hogy ha a' nép és a' népnek Tanátsofsi az egész Tartományban semmi ellent-állást nem téfznek, mind magok személlyekre, mind jószágjokra nézve semmi férelemtől nem tarthatnak; 2) A' nép és a' hadi-erő tsak azért ment hozzájok, hogy a' tsendesség helyre állittasék, és a' régi Törvény és rendtartás, az 1684-dik esztendőbéli Törvények és Rendelések-szerint helyre-állittasék s. t. Ezen tsélnak értése a' Lakasokat meg-örvendeztette, és a' Pruszszus fegyvereseknek tsendes szállást adának.

Ugy értjük a' Hazabéli Levelekből, hogy 11 Batalion gyalogság és egynéhány osztály Lovasság útban vagyon a' Lengyel-orosz szélékre Téli-szállásra. — Csernovitzból Sept. 30-dikán azt írják nekünk: „All-Hadnagy *Molet*, a' *Rajal* Kerületnek Kontrallorja Sept. 17-dikén a' Lengyelekhez átlaszökött, mi okból? az oka nem tudatik. Az Ország *Commissariusza Sulkievitz* utánna ment, hogy felkeressé; de még eddig e' sem jött-vissza. — A' Muzka Tábor *Ismail* mellett a' sík mezőn választott magának téli-szállást s. t.

Ma, ugymint 15-dikben érkezének ide Bétsbe némely Német Gránátéros Batalionak, pengő muskával a' Tábortól, mellyek megnyugvások után mennek innen tovább.

Tudósítás.

A' kik a' *Kurirért* pénzt küldenek-fel, a' Levél hátára el-múlhatatlanúl írják-fel, pro *Magyar Kurir*, és más Ujságokért való pénzt sem a' *Kurir* írójához, sem a' *Posta-Hivatalra*, a' mi már meg-írt Titulusunk alatt, a' mi pénzünkhöz né zárjának; mert nekünk a' *Kuriron* kívül más Ujsághoz semmi közünk, és az effélék által okozható zavarodásokat el-kivánnyük kerülni. — A' *Kurirnak* esztendei ára 12 n. forint.

(A' Muzsából megyen az *E. Arkos.*)